

Пайгъамбарин ваз. Шли фици гъапнуш

Магъа ихъ ккуни Мугъяммад пайгъамбар бабкан гъахъи вазра удубчІвну. Гъар йисан му гирами ваз удубкъган, инсанари чпин хуларигъ мавлидар апІури, Пайгъамбарин уъмрикан аьгъю апІури гъапну. Саспидари чпин вари жямаятдин терефнаан мистаригъ мавлидар апІури, саспидари клубаригъ, хъа саспидарисана - марцци гъавайихъ, ачухъ йишварихъ. Шли му вазли артухъси Пайгъамбарикан аьгъю гъапнуш, Дугъан уъмрикан гъулхнуш, Дугъина салаватар артухъси гъурхнуш, думу бахтатар кас ву. Хъа шли гунгъар апІури гъапнуш, Пайгъамбар бабкан гъахъи йигъахъна, вазлихъна лайикъ вуйиси гъязур духъну Пайгъамбарин тяриф гъапнундарш, дурар бахтсуз ксар ву, кІури, якъинди пуз шулу.

Ансар Рамазанов

Му вазли Дагъустандин вари мистаригъ Пайгъамбарин тяриф апІури мавлидар кІули гъушну. Гъамус жикъиди ихъ газат урхрудариз думу мавлидарикан хабар тувдихъа.

Мягъячгъала шагъригъ гъабхъи варидагъустандин мавлид

13-пи январигъ, лавландин гъудгнин къяляхъ, Мягъячгъала шагърин кІулин мистагъ Мугъяммад пайгъамбар бабкан гъахъи йигъ къайд апІбахъди варидагъустандин мавлид кІули гъушну.

Му серенжемдиз чпин шадвал улупуз гизаф инсанар уч гъахъну. Дупну ккундуки, му серенжемдигъ гъазира Дагъустандин муфтий, шейх Аьгъмад-гъяжи Афанди, Дагъустан республикаийн президент Рамазан Аьбулатипов, правительствойин гъуллугъчйир, диндин алимар иштирак гъахъну.

Мажлис ачмиш апІури, Дагъустандин муфтийи вари уч духънайидар Пайгъамбар бабкан гъахъи йигъахъди тебрик гъапну ва, фуж му серенжемдиз Аллагъ бадали, Мугъяммад пайгъамбар

ккун дапІну дупнаш, дурарихъан лап шад вуза гъапну. Аьгъмад Афандийи варидарикан ухъу Мугъяммад пайгъамбар ккунидарикан апІбаз, Дугъан суннайихъди гъягъюз ухъуз мумкинвал тувбаз Аллагъу Тааълайиз гъямд апІуб ккун гъапну. Шейхди уч духънайидариз Совет вахтарин читинваларикан, фици дин хъапІрайидариз зулум апІури гъахънуш гъаддикан кІваин гъапну. Хъа гъийин йигъан ухъуз тувнайи рьягъваларра ухъхъан гъадабгъурайи имтигъан ву, ухъу дидиз къимат тувруш-тувурдаш

лигурайиб ву, гъапну шейхди.

Чан нубатнаан Дагъустандин глава Рамазан Аьбулатиповди гъапну: «Гъардшар ва чйир!

Узу вари мусурмар гъаму аку машкврахъди – Пайгъамбар бабкан гъахъи йигъахъди - тебрик апІураза. Гъит Аллагъу Тааълайи Пайгъамбарин нур гъарган Дагъустандин гъибтри. Ав, ихъ Дагъустан гъамусаягъ думукъан жуб гъялнагъ адар, хъа яваш-яваш ихъ терефназдир ригъ гъудубчІвур».

Нумрайигъ:

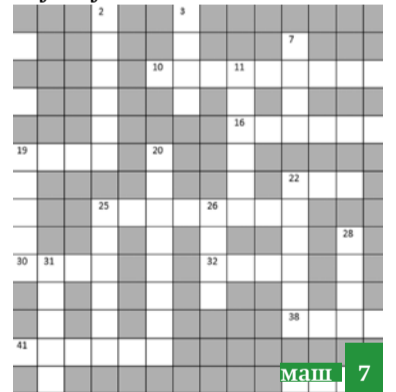
маш 4

Имам Шафийийн мазгъабдинди гъудгнин жиклуб

маш 6

Дипагълийрихъан Пайгъамбарин улариан нивгъар гъушну

маш 7

Диндин кроссворд

» 3

Зилдикк аьлимарин илимдин рьякъ

Дагъустандигъ Табасаран вилайат мубарак, гюрчег ва гъяйбатлу вилайатарикан саб ву. Табасарандигъ гизаф тІабиаятдин мублагъ ва гюрчег гъулар а. Гъадрарикан саб НитІригъ мягъялин саб къадар ахъю гъуларикан ву Зилдикк гъул. Му гъулан машгъурвал саб ерли тІабиаятдинди ккудубкІурадар. Думу гъул игитариинди, успагъи ва аькъюллу жилариинди - дишагълийриинди, санааятчйириинди, пишекарариинди, аьлимар-шейхариинди ва жара машгъур касариинди машгъур ву. Улихъ заманайи Зилдикк гъул шейхар-шихариинди ва аьлимариинди, Аллагъу Тааълайиз ккуни ва

багахълу ксаринди машгъур вуди гъабхъну. Думу ужудар терефар, жвуван хулан игитар саб вахтнара кІваълан гъаъну ккундар. Чан гъул, ахъю абйир кІваълан гъаьнадрударикан сар Заки ибн Дашдемир аз-Зильдигъи ву. Му касдиз гъуландарин улихъ заманайин тарихнамайикан аьгъя, ва дугъу гъамусдин ва гъюз имбу наслариз чалантинна, чан бикІбарик къимат тувну удубубкърукъан мялуматаринди, дурарин гъулаз ахъю шейхар-шихар гъахъну: Гъяжи Рьягим, Гъяжи Аьли, Балач ва Ших. Дурарихъди аьлакьалу гъядисйир гъаму вахтнара НитІрихъ, Дирчва ва жара мягъялари инсанарин мелз-

нин лихури ими, магъа сякъюдар:

1. Мажвглариин Ширмягъмаддин хизандигъ фицивуш гъибихъу саб цигъ убккуру. Хъа, алдабхъну, марцц апІбалан къяляхъ, суфраийин думу, рибшвури, чибхъуз хъюгъу. ГучІ дубхъну, шаклу гъахъи мураи ахтармиш гъапІган, Зилдиккарин Ших-Рьягимдинуб вуйивал аьгъю шулу. Мушвахъна хъади гъафи Ших-Рьягимди Ширмягъмаддин хизандиз мидин гъялалвал тувру ва йиккун саб жвукъ чавра гъадабгъну гъягъюру.
2. СумчІудпи йисари кулак гъисаб дапІну, алдаурайи девлетлуйрихъди Зилдиккарин шейхарин тухмиан Балач кІуру касра дисуру.

» 5

Гъудган хъасин апи́диза...

Гъюрматлу ватанагълийир! Ухъуз гирами аятариан, Пайгъамбарин ٱ гъядисариан инсандихъ гъарвахтна шейтлан, иблис хъайиваликан агъгъахъуз. Ухъу саб ужувлан ляхин дарапбан бадали, дурар ухъухъди гъарвахтна шулу. Фици, кјури суал хъуз мумкин ву.

Мугъяммад Мугъяммадов

Ухъуз рябкъюрайиганси, гъудгнин вахт гъабхыган, фу себеб дубхънура, саспи вахтари шейтни ухъу гъудгнихъан ярхла апуру, ясана гъудгниз къан апуз гыитру. Шейтни ухъухъди ишлетмиш апру алатарикан саб вуди гысаб шулу телевизор. Фицики саспи жигъилариз саб сериал ккебгъан, саб жюрейин гъудгникан хабар шулдар, гъаз гъапиш шейтни дурарин кјулиъ жара фикрар ирчру. Думутанна гъайри, къабидарра кмиди съятариинди деъну, сериалариз лигури шулу. Мусурман касди гъудган апруган, шейтниз гъадмукъан гъагъиди рябкъюру ва чакан гъапруш мюгъгал духъну шулу. Саспи веледари, чпи сериалариз, футболиз ва гъ.ж. мутмйириз лигурайиган, чпин багъри дадайи дих гъапиш жавабкъан тувурдар, эгер тувшира чаз гъапи ляхин вахтнинди тамам апрудар. Шейтни гъийин заманайиъ ухъу бе-гъемди чан хлиъ дидисна, фицики «телевизор» шейтни ухъухъди ишлетмиш апру алатарикан сабтлан дар, хъанара швнуб саб йишвхъанди диди ухъу алдатмиш апура. Эгер ухъу фикир апуруш, сабпи нубатнаъ ухъу гъудган дапну ккунду, хъасин имбу ляхнар. Ав, телевизориан мянфяагълу, ихъ диндихъди аьлакъллу передачйирра шулу, хъа амма гъарсар аба-бабу чан велед фициб сериализ лигураш ва йишвну филиадиз думу телевизорин багахъ шулуш, фикир тувну ккунду. Ахъю пай инсанарин уьмур гъаму саягънинди гъабгъюра ва дурариз мянфяагъ ктарди, гъавайиди адапу вахтанра гъиямат йигъан суал шлубдикан хабар адар.

Гъудган вахтнинди апибан бадали, фу дапну ккунду?

Сабпиб: Ухъуз Ислам диндикан агъгъади ккунду, фицики му ухъина фарз дапна. Гъацира ухъуз аьмаларикан (ляхнарикан) варитлан ужуб, чан вахтна гъапу гъудган вуйиб агъгъади ккунду.

Къюбпиб: Ухъу гъудгнихъан ярхла апру ляхнарихъан ухъура ярхла духъну ккунду, фицики думу ляхнар вари иблисдихъан ва шейтнихъан вуйидар ву.

Шубубпиб: Ухъу иблис ва шейтлан ихъ вари-дарин душмнар вуйибдикан агъгю дапну ккунду. Аллагъу Тааълайи Гирами Къур'андиъ дупна (мяна): «Дугъриданна, ичв душман иблис ву, ва учву дидихъди гъарвахтна дявдиъ йихъай». Му дюн'айиъ имиди шейтни ухъу гъамцдар жорбежор ляхнариинди алдатмиш апура, хъа ахиратдиъ диди ухъуз, узуз учву агъгдар-зуз, пиди. Гъаму ляхнарикан ухъу вахтнинди фикир дапну ккунду, ва гъарсари Аллагъдин ٱ разивал чаз ккундуш, даршсана шейтнин разивал ккундуш, чан-чаз суал тувну ккунду. Эгер ухъуз Аллагъдин ٱ разивал ккундуш, шейтнин ляхнарихъан ухъу ярхла духъну ккунду. Хъа, эгер ухъу лазим дару сериалар ва шейтлан ктагъиш, ахиратдиъ ухъуз лапра читинди хъибди. Гъит Аллагъди ٱ ухъу мици Аллагъ ٱ рази даршлу ляхнарихъан ярхла апри! Амин!

Рамазан Абдулатипов «Ас-салам» газатдин подписчик гъахъну

10-пи январь Дагъустандин глава Рамазан Абдулатипов СМИ-йин вакиларихъди гюрюшмиш гъахъну. Думу серенжемдиъ, жигъилариз тербия тувбаъ СМИ-йи фициб ляхин дубхну ккундуш, гъаддикан гъулхнийи. Гъюкуматдин СМИ-йин гъуллугъйирихъди му серенжемдиъ диндиъ СМИ-йин гъуллугъйирра иштирак гъахъну. Гъюкуматдин ва диндин СМИ-йи жигъилариз тербия тувбан гъакънаан сагъиди ляхин дубхну

ккунду кјури, «Дагестанская правда» газатдин кјулин редакторин заместитель Бурлият Токбалатовайи, ГТРК «Дагестан» телевидениейин директор Луиза Алихановайи, «Islam.ru» сайтдин кјулин редактор Гъажимурад Ражабовди, «Исламский вестник» газатдин редактор Мугъяммад Гъамзатовди ва гъ.ж. къайд гъапну. Му серенжемдиъ Дагъустандин глава диндин печатдин СМИ-йихъди: - «Ас-салам», «Нуруль-Ислам», ва Исламский вест-

ник» газатарихъди - таниш гъахъну. Думутанна гъайри, Дагъустандин глава Урусиятдиъ диндин газатарикан варитлан машгъур газат «Ас-салам»

газатдин подписчик гъахъну. «Ас-салам» газатдин кјулин редактор Абдулла Яикбаевди Рамазан Абдулатиповдиз сад йисаз подписка тувну.

Хуларик ца кабхъган, Къур'андиз фукла гъабхъундар

Азербайжандин Закатала шагъриъ сар душваъ яшамиш шулайирин къюб этаждин хуларик ца кабхъну. Думу хулаъ айи мутмйир вари гъургну, анжагъ гирами Къур'ан ктарди. Хулан эйси Гъюсейновдин гафариинди, 85 000 манат чпин пулиинди (\$110 агъзур) мутму-девлет гъубгну.

Мидкан Anspress сайтди хабар тувра. Ца кабхъувал замыкание ади хъувалиан гъабхъну. 7 кас айи къюб хизан хал адарди гъузну. Магъа гъамци му хизандиз ахъю зарар ва хажалат гъабхъну. Вари душваъ айиб гъубгнушра, гирами Къур'ан гъубгундар.

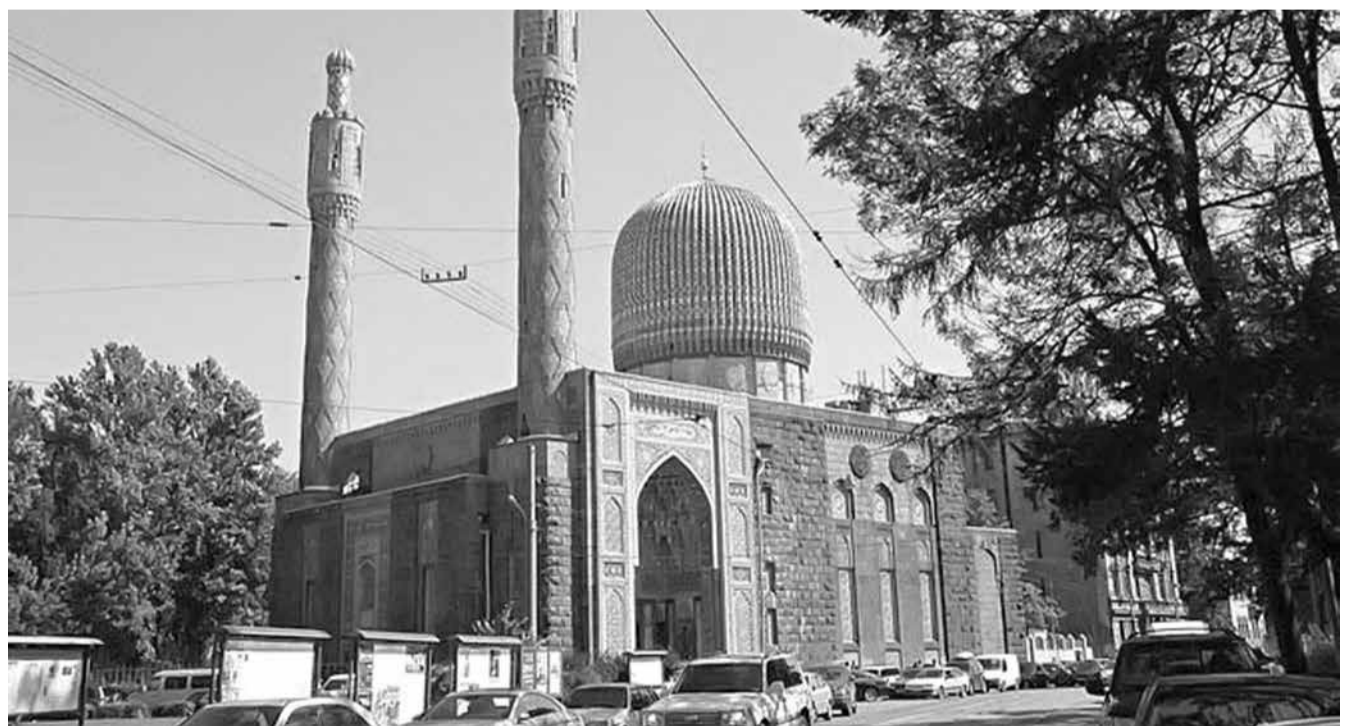
Санкт-Петербургдаиъ ахъю мавлид гъабхъну

Санкт-Петербургдаин кјулин мистаъ, Рабиуль-авваль вазлиз бахш вуди, ахъю мавлид кјули гъубшну. Думу йигъан Петербургдаиъ айи мусурмнари Урусиятдин жорбежор регионариан хълар, диндин аьлимар, мавлидар-нашидар урхрудар къабул гъапну. Дагъустан республикайин президент Рамазан Абдулатиповдин табшуругънинди уч духънайидар президентдин душваъ айи

вакил Мугъяммад Мугъяммадовди къваантлан тебрик гъапну. Мугъяммад Мугъяммадовди гирами Къур'андиан аятар гъурхну ва аьраб члалниинди нашидра гъурхну. Му машквран серенжемдиз уч духънайидари жямаягъ гъудганра гъапну ва ахъю иштагъниинди Аьраб, Тюрк ва Лезги члалариинди мавлидарихъ хъпехъну. Имамари, аьлимари Пайгъамба-

рин ٱ уьмриан вуйи дюшюшарикан мянфяагълу гъядисйир кдитнийи. Аьхиреъ уч духънайидариз жорбежор пешкешар ва «Ас-салам» газатар тувну. Дупну ккундуки, саспи СМИ-йи къайд гъапганси, мициб жюрейинди мавлид дарапди Санкт-Петербургдаиъ варж йис вуйи.

Людмила Мишина

Учредитель
Благотворительный фонд «Путь».
Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана

Редакционный совет
Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ

Заместитель муфтия РД
Махди-хаджи МУТАИЛОВ

Главный редактор
Заурбек (Абдулла) ЯИКБАЕВ

Редактор
Ансар РАМАЗАНОВ

Канонический редактор
Мухаммад-Рамазан РАДЖАБОВ

Корректор
Шарафудин ДАШДЕМИРОВ

Дизайн, вёрстка
Мухаммад МУСАЕВ
Иса ОМАРОВ
Менеджер
Абдулсабир АХМЕДОВ

При перепечатке ссылка обязательна. Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам». Газета зарегистрирована Федеральной

службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций. Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 77-42079 от 24 сентября 2010 г. Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____

Тираж 2.550 экз.
Сдано в печать 31 января 2014 г. в 18:00

Индекс: 51325

Адрес редакции
367015, РД, г. Махачкала, ул. Аскерханова 13а.

Телефоны:
Редакция: (8722) 51-85-22. Подписка и доставка по г. Махачкале: 914-222. по Республике Дагестан: 8-988-699-28-24. E-mail: info@assalam.ru; www.assalam.ru

Пайгъамбарин ﷺ ваз. Шли фици гъапнуш

1 «Эгер ухъу ижмиди Пайгъамбарин ﷺ гафарихъди гъягъюри гъахъиш, Дагъустан чӀурубдихъан марцц апӀидихъа ва ужуб дережайиз за апӀидихъа. Ухъу думу апӀидихъа гъациб, фициб думу гъарган вуди гъабхънуш, яни илмарин гъюл. Умуд киврухъа ухъуз вари ляхнаригъ Аллагъдин ﷻ кюмек хъибди», - къайд гъапну главайи.

Дагъустандин президентди гъацира гъаму йисан кӀулиз адагъу ляхнарикан хабар тувну ва муфтий Агъмад гъяжи Афандийиз, диндин гъуллугъчйириз чаз кюмек тувбан ахю чухсагъул къайд гъапну. «Узхъан фуклара апӀуз шулдар, эгер Аллагъу Тааълайин амур ва халкъдин кюмек дарш. Вари дагъустанлуириз ихъ Пайгъамбарин ﷺ берекет, ислягъвал, ужвал ккун апӀураза», - гъапну Рамазан Абдулагиповди.

Му серенжемдиъ ваъза-насигъятнан гафарихъди диндин адлу алимарра гъулхну ва гъацира сягънайин Дагъустандин адлу мавлидар, нашидар урхрудари чпин уткан сесериинди Пайгъамбарин ﷺ тяриф гъапну.

Дагъ. Огни шагъригъ гъабхъи мажлис

Улихъ йисари Дагъ. Огни шагъригъ гирами Мугъяммад пайгъамбар бабкан гъахъи вазли мистагъ ахю мавлид апӀуйи, хъа гъаму йисан хъанара артухъ инсанар уч апӀуб метлебниинди мавлид сабунуб кючейигъ кӀули гъубшну. Дупну ккундуки, дугъриданна душваз гизаф инсанар уч гъахъну. Мистаз варидахъан гъюз шулдар, шлиз-вуш начди ву, гъеле нач шлуб фуклара адаршра, дишагълийириз мистаз гъягъюз хай даршлудар шулу - гъаму вари дюшюшариз фикир тувну, кючейигъ мавлид апӀбакан гизаф мянфяагъ гъабхъну.

Мажлис кӀули гъабхурайир Огни шагърин имамдин заместитель Рашид Алимуратов вуйи. Гирами Къур'андиан аятар урхбиинди мажлис ачмиш гъапниийи. Сабпи гаф Дагъ. Огни шагърин имам Мугъяммад-Рамазан Ражабовдиз тувну. Дугъу чан улхбагъ уч духънайидариз мусурман касди фици умуур хъапну ккундуш, Ахиратдихъна фици гъязур духъну

ккундуш ва Аллагъу Тааъла кӀваълан гъаъну даккниваликан ктибтну. Му мажлисдиъ гъацира Избербаш ва Дербент шагърарин имамар иштирак гъахъну.

Избербаш шагърин имам Мугъяммад-гъяжийи мусурман касдин иман тамам даршул, Пайгъамбар ﷺ жвуву жвувтӀан, чан мал-мутмӀан, веледартӀан артухъ ккун дарапкъан гагъди, гъапну.

Дербент шагърин имам Шуаъиб-гъяжийи уч духънайидариз гъудгникан ктибтну. «Жандиин кӀул алдруган фици шулуш, ари гъудган адру касдин динра гъациб шулу. Инсанди ккадапӀу саб гъудгнихъан 70 йисан аъзаб тувру. Ари фикир апӀинайчва, эгер инсанди 40-50 йисан гъудгнар гъапундарш, думу фукъан вахтна аъзабнагъ шулуш. Гъацци вуйиган, гъудгниз дикъат фикир тувуб кӀваантӀан ккун апӀураза», - гъапну Шуаъиб-гъяжийи.

Вязъириин арайигъ араб, табасаран, лезги ва аъзербажан чӀалариинди мавлидарра гъурхну.

Хив райондиъ гъахъи мажлисар

Му гирами вазли Хив райондиъра ихъ Пайгъамбар ﷺ бабкан гъахъи вазлихъди аьлакьалу мажлисар кӀули гъухну. Думу мажлисарикан жикъиди ихъ газат урхрудариз ктибтуб учу Хив райондин имам Мансур-гъяжи Везировдикан ккун гъапунча.

«Гъюрматулу мусурман гъардшар ва чйир! Ав, дугъриданна Пайгъамбар бабкан гъахъи ваз мусурмариз къадар адрукъан гирамиб ву. Гъаддиз учу, имамари, му вазли шлубкъан гизаф гъуларигъ мавлидар апӀуз чалишмиш шулча. Магъа гъаму улихънаси учу Хив райондин Хив гъулагъ ахю мажлис кӀули гъубхунча. Душваз райондин имамар, райондин улихъ хъайи гъуллугъчйир, Агъул райондин имам Агъмад-гъяжи ва гъацира жара хялар уч гъахъниийи. Хив гъулан сельсоветди му улубкънайи гирами вазлихъди вари уч духънайидар тебрик гъапну ва гъацира вари уч духънайидариз, дуфнайи хялариз му серенжемдиъ

иштирак хъпан ахю чухсагъул къайд гъапну. Му мажлисдиъ алимари, улхрудари Пайгъамбарин ﷺ уъмрикан, гъудгникан ва гъацира Пайгъамбарина ﷺ салават урхуваликан фициб мянфяагъ аш, ктибтну. Дупну ккундуки, учу гъар Рабиуль-авваль вазли ич райондиъ Пайгъамбарин ﷺ тяриф апӀбан мажлисар артухъ-артухъси апӀуз чалишмиш шулча. Ихъ халкъдиз, жямагътариз ухъу шлубкъан артухъ ихъ ккуни Мугъяммад пайгъамбарин ﷺ уъмрикан ктибтури ккунду. Хъанара пуз ккундузузки, саб Хив гъулагъси, учу хъанара 16 жара гъуларигъра мажлисар-мавлидар гъапунча. Му мажлисарикан ихъ райондин агълариз ахю мянфяагъ шул кӀури, узу умудлу вуза» - гъапну Мансур-гъяжийи.

Гъит Аллагъу Тааълайи ухъу гъар йисан мицдар уткан мажлисариз гъамци сатӀиди уч апӀри ва гъит Аллагъди ﷻ читин Гъиямат йигъанра ухъу ихъ ккуни Мугъяммад пайгъамбарихъди сатӀи апӀри», - хабар тувну Мансур-гъяжийи.

Имам Шафийин мазгъабдинди гъудгнин жиклүб

Гъудгнин жиклүб шартлар

1. Гъудгнин жиклүз хай шлу марци шид ади ккунду.
2. Шид дижиклну ккуну вари гъенде-марилан дубшну ккунду.
3. Жиклру йишварик нежес ва гъазира ранг, тляам ва ний дигиш апру мут-мийр кади ккундар.
4. Жиклру йишвариин гъенде-марик кубкүз штуз манигвал апруб фуклара алди ккундар (мисалназ, лак, клей, краска ва гъ.ж).

Суннатара хъади гъудгнин жиклбан къайда:

- Къибла терефназди илдицну деъру.
- Эгер гажниан хъубзри гъудгнин жиклруш, гажин гагул терефназди дивру, хъа ликар жиклруган - арччул.
- Саб литр шидтган артухъ харж дараплүб.
- Хиларин гагъар шубуб ражари жиклүб.
- 1-пи ражари – «Истигъаза», «Басмала»

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«Ауъзу биллаги минашпайтгани-рражим». (Аллагу Тааълайикан ниятлу шейтанин чруваларихъан урхюб ккун апураза).

«Бисмиллаги ррагъмани ррагъим». (Аллагдин ччвурнахъан ккебгъраза, Рягъимлурун му дюн'яийгъ варидарихъна, ахиратдиъ - анжах муъминарихъна.)

Ва ният апру: «Узу ният гъапза гъудгнин жиклбан суннат апуз Аллагу бадали».

2-пи ражари – «Шагъада» гъаму жюрейинди:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

«Ашгъаду алла илагъа иллаллагу вагъдагу ла шарика лагу, ва ашгъаду анна Мугъаммадан абдугу ва расулюгу».

3-пи ражари – дюаъ:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ الْمَاءَ طَهُورًا الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَنِعْمَتِهِ

«Альгъямду лиллагиллази жааляльмаа тлагура альгъямду лиллаги аляль ислами ва ниятиги» (Гъямд ибши Аллагдиз, шид марци шлуб вуди халкъ гъапуриз).

– Шубуб ражари сивак хъатурхъа (сивак арак гъарин кюлерикан дапнайиб ву).

Гъазира саб ражари мелзалан ва саб ражари награрилан сивак алдатуру ва урхуру:

اللَّهُمَّ بَيِّضْ بِهِ أَسْنَانِي وَشِدِّ بِهِ لِسَانِي وَتَبِّثْ بِهِ لِسَانِي وَبَارِكْ لِي فِيهِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

«Аллагумма баййиз биъни аснани ва шудда биъни ласати ва сабит биъни лагъати ва барикли фиъни я аргъяма ррагъимин».

– Ушв ва хъюхъ шубуб ражари хъжабгъуру.

(Арччул хлихъди ушвниз ва хъюхъниз шид рубчуру ва гагул хълихъди ичли апру)

1. Шагъада

2. Ушв хъжабгъруган урху дюаъ:

اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

«Аллагумма аинни ала давами зикрика ва шукрика ва гъюсни ибадатик».

(Я Аллагу, гъарган Узу кваин апуз, Узуз гъамд апуз ва Узуз ибадат апуз узуз кюмек тув)

Хъюхъ марци апруган урху дюаъ:

اللَّهُمَّ ارْحِنِي رَاحَةَ الْجَنَّةِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ

والعاقبة في الدارين
«Аллагумма аригъни раигъаталь жаннагъ. Аллагумма инни ас'алюкаль афва валь аффията фи ддарайни».

3. Истигъфар

«Астагъфирулагъ». (Йиз гунгъарин афв апина, Аллагу.) Эгер сакъал ккайир вуш, мужри исккан зиина дижибкнну ккунду кушар тубарихъди жара апру.

– Маш шубуб ражари жибклру:

1-пи ражари гъамциб ният ади: «Узу ният гъапза гъудгнин жиклбан фарзар тамам апуз Аллагу бадали».

Ният маш жибклбахъди сабси дапну ккунду!

2-пи ражари – «Шагъада».

3-пи ражари – дюаъ:

اللَّهُمَّ بَيِّضْ وَجْهِي بِنُورِكَ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهُ أَوْلِيَاءِكَ وَلَا تَسْوَدْ وَجْهِي بِظُلْمَاتِكَ يَوْمَ تَسْوَدُ وُجُوهُ أَعْدَائِكَ

«Аллагумма баййиз вагъи бинурика явма таб'язу вужугу авлика ва ла тусаввид вагъи бизулюматика явма тасвадду вужугу агдайка». (Я Аллагу! Аку апин йиз маш Яв нурихъди Яв ккунидарин машар аку апру йигъан, ва клару мапдан йиз маш Яв душмнарин машар клару шлу йигъан)

Къайд:

Маш жибклруган:

– шид кубкнну ккунду уларин мурчварин ичарикра, хъюхънин, хъюхънин исикк йишвакра, сумпларик, мужрик, улчварик, улин цалцмарик, шархлик, исккан квантнакк йишварик.

Суннат ву:

– машан саргъатарихъантина вуйи йишварра жиклүб.

– маш заълан исизди жибклүб.

– Хилар жиклурхъа хъуршларра кади.

Сабан арччул хил шубуб ражари, хъа гагул хилра шубуб ражари жибклүб ужу ву. Арччул хил жибклруган урхуру:

1-пи ражари – «Шагъада».

2-й раз –

اللَّهُمَّ أَعْظِنِي كِتَابِي بِيَمِينِي وَحَاسِبْنِي حِسَابًا يَسِيرًا
«Аллагумма агъини китаби биъмини ва гъясибни гъисабан ясира». (Я Аллагу, йиз аьмалар кайи китаб Гъиямат йигъан арччул терефнахъанди тув ва гъисаб пчу апин.)

3-пи ражари – шубубан «Астагъфирулагъ». (Йиз гунгъарин афв апин я Аллагу)

Гагул хил жибклруган урхуру:

1-пи ражари – «Шагъада».

2-пи ражари –

اللَّهُمَّ لَا تُعْطِنِي كِتَابِي بِشِمَالِي وَلَا مِنْ وَرَائِي ظَهْرِي

«Аллагумма ла туьтнини китаби бишимали ва ла мин вараи загъри». (Я Аллагу, йиз аьмалар кайи китаб я гагул терефнаанди, ясана къялхъанди мутуван.)

3-пи ражари – шубубан «Астагъфирулагъ».

Къайд:

– Шид тубаригъан дубшну ккунду;

– Шибариин ва шибарин исикк шид кубкүз манигвал апруб дархъуб.

Хилар жибклруган суннат ву:

– хилар гъюнарихъна жибклүб.

– тублан хъаш: эгер дидккан шид ккудубчвурдарш, тублан хътапру, эгер гъябгъюруш, думу туб'ин мина-тина илтлбклру.

– Кюлин масгъ апру.

Вари кюлин шубуб ражари масгъ апруб сунна ву. Урхуру:

1-пи ражари – «Шагъада».

2-пи ражари –

اللَّهُمَّ حَرِّمْ شَعْرِي وَبَشْرِي عَلَى النَّارِ
«Аллагумма гъаррим шаъри ва башари аьланнар». (Я Аллагу, йиз кушар ва жандак жегъеннемдин циз гъярам апин.)

3-пи ражари – шубубан «Астагъфирулагъ».

– Ибарин шубуб ражари масгъ апруб (айтган ва заълан). Думуган урхуру:

1-пи ражари – «Шагъада».

2-пи ражари

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ

«Аллагуммаж'аьлни мина ллази-на ястамиуналь къавла фаяттабиу-на агъсанагъ».

3-пи ражари – шубуб «Астагъфирулагъ».

– Ликар жиклүб

Ликар гагул хлихъди къамкъарихъна жиклүб ужу ву ва гагул хлин бици тубахъди ликарин муркларигъанмина арччул ликрин бици мурклихъ ккудубклруганси жибклүб. Сабан шубуб ражари арччул лик жибклру, хъасин шубубан гагул, урхури:

1-пи ражари – «Шагъада».

2-пи ражари – дюаъ:

اللَّهُمَّ تَبِّثْ قَدَمِي عَلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ تَزَلُ فِيهِ

الأقدام
«Аллагумма сабит каадамайя аьляссыратги явма тазиллю фиъгильякъдам». (Я Аллагу ликар ккутлучвру йигъан йиз ликар Сиратгъяд'ин деркк.)

3-ражари – шубуб «Астагъфирулагъ».

Гъудгнин жиклбан къяляхъ сунна ву:

– сациб шид убхъуб;

– шалврик шид кибчуб;

– хилар ккидисну ва заваризди лигури, исихъ улупнайи дюаъ урхуб (шубуб ражари):

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ وَاجْعَلْنِي مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

«Ашгъаду алла илагъа иллайлагъ вагъдагу ла шарика лагу, ва ашгъаду анна Мугъаммадан абдугу ва расулюгу. Аллагуммажаъльни минаттавабина важаъльни минальмутатлагъгъирина, важаъльни мин ибадикассалигъина, субгъянакаллагумма ва бигъямдика, ашгъаду алла илагъа илла анта, астагъфирука ва атубу илайка, ва саллалагу аьла саййидина Мугъаммадивва аьла алигъи ва сагъбигъи ва саллам».

(Узу дугъриданна, ибадат апуз лайикъ вуйир Сар Аллагтган ﷺ гъайри фужкда адар кфури шагъидвал хураза, Сар ву Думу, Дугъаз шерик вуйидарра фужкда адар. Ва гъазира шагъидвал хураза, дугъриданна Мугъаммад – Дугъан лукд ва Дугъу Гъаьнайир ву кфури. Я Аллагу,

узу туба апрударикан, марцишин уь-хрударикан апин. Уву, Аллагу ﷺ, марцир вува (Увуз къифирари кфурубдихъан), гъямд ибши Увуз. Увутган гъайри, ибадат апуз лайикъ вуйир сарун жарар фужкдара адрувализ узу шагъидвал хураза. Йиз гунгъарин афв апруб Увкан ккун апураза, ва Увуз туба апураза. Ва Аллагдин салават ихъ сеййид Мугъаммад пайгъамбариина, дугъан хизандиина ва астьбариина);

– шубуб ражари «Аль-Къадр» сура урхуб.

– Гъудгнин жиклруган, къайда уь-хюри, яни гъендемар улупнайиганси чиб-чпихъди жиклүб фарз ву.

Дагъустандин мусурмнарин Духовный управление

Зилдикк алимарин илимдин рякъ

1 « Мугъан хал убхьори кьор кас, Салман ва Аьдин, тьийин дапнади шулу. Салманди гьамциб ихтилат аптури шуйи: «Иишвандин саб вахтна, ракнар чиб-чпик йивури, фици-вуш гьал алди инсанар улхури, учу дахънайи хулаь гьарай абхънйи. ГучI гьабхьри, гьудужвну гьилигунза, лигуруш, мушваь сар касра рякьурдар. Саб арайилан цалик кебхнайи чюнгюр, адмийи йибурайибси рабхуз хьюбгъган, хъана гучI гьабхьир, утIурчвну гьергнийза». Гьаддин кьаляхъ, Салман учв йикайизкъан ликар майиф духъну, сакъатди гьузру. Хулаь имбу Аьдин хъайигъан инсанари дидисну адагьуру. Му касра, дучIурхну, йицIуд-йицIихъуд йисариинди мерезнаь ахъну, инсандин гьал чаин илимдарди гьюдучIвуру.

Шаклу махъанай, Шихрягьим гьамцир кас гьахъну.

Зилдиккарин гьулан кланакк дерейиь Пирин бахчи кIури, ужуб йимишдин багъ айиб ву. «Пир» кIуру гаф «марцир» вуди кIурайиб дар, думу багъдин эйсийин ччвур ву. Гьаму Пири сад йисан чан багъдихъ Ших-Рягьим хьитру. Яр-йимиш битмиш дубхънайи арайиь мурарин гьавум-гьардаш Гьвандик-кжви хялижвди гьядяхъюру. Хялижвна Пир гьайвнариинди багъдиз гьягъюру. Пири Шихрягьимдиз кIуру: - Гьан, Шихрягьим, ужударстар вичар-жихрарикан ихъ хялижвуван гьюр-бйир арцину аькъин.

- Фундарикан хуза, Пир эфенди?- гьерху Шихрягьимди.

- Ужудар увуз аьгъявуз, гьадрарикан аькъин, йиз гьардаш дупну, Пири чан багъманчийина хьугъвал хуру. Ших-Рягьим хъана, саб гаф-чалла адарди, дийигьуру.

- Я батихайир, уву йигъ-йишв гьаму багъдидь айир, гьаму багъдин эйси, ужубна харжиб увуз аьгъю дубхъну ккунду. Гьарсабдикан дадмиш апIурайир уву, уву гьапIуб ич ккудубкIуб вуйич.

Сарун чара гьудубгIу Шихрягьимди ачмиш апIузра чаз даккунди кIуру: - Яв разивал адарди вич, кудубтIну, ясана ккабхънайиб ккадабгъну, фици ипIуза? Аьхирки мялум шулу, гьаму багъ чан ихтиярнаь айиб вушра, гьелелиг я саб вичун, я жихрин - яни саб йимишдин тIяаьм фициб вушкъан Шихрягьимди гьилигундар.

Пирна мугъан хялижв Шихрягьимдин улихъ икрам апIурайи саягъниинди мяогътал шулу.

- Йиз разивалиинди, Аллагьу Тааьлайин гьалалвалиинди гьаму багъ яв ихтиярназ тувраза,- дупну, Пири чан багъманчи хаблан апIуру.

Урхурайи касди фикир дарапIри, ухьу кIваин гьапIу гьядисйир кадагъну ккабалгнайи ихтилатар ву, дупну. Мушваь шаклувалин ляхин адар. Гьаму Шихрягьимдин гьалалвал, гьарам-чиркинвалихъан гучI айивал хъана аьхю гьунар даринхъа?

Магъа ухьуз мисал: Гьар йисан бьелийригъди, Хив, Табасаран ва Агъул, гьятта Кьасумкент райондин агьалйирра, гьаму Зильдиккарин «Раси» дерейиз гьюри шуйи. Саб гьяфтайин арайиь ургуб-миржиб йишв'ин халкъдин хуш'вал, шадвал шуйи. Дагълу халкъдин аьдат вуйибси, гьайвнар ккажагъбар, тIиларин ва жилин пягъливнарин уйнамиш апIувалар ва, гьар фунурик фициб гьунар каш, халкъди хуш'валиинди кьабул апIури шуйи.

Нашди думу халкъдин девранар? Нашди халкъарин арайиь айи сабвал-дуствал? Сабкъанна имдар. Инсанарин юкIварий жумартвал имдар. Ухьуз мялум вуйибси, бегъер туврайи йимишдин, гьеле саб бицIи кудубчIвнайи гьялам улдубтIиш, вая кюл кьачIябгъну, чIур гьапIиш, фукъан аьхю нукъсанвал - гунагъ шула. Хъа кьаб-сумчIур гектарин йишв'ин ккатIабцIнайи гьаму Зильдиккарин «Раси» багъ-бахчи, гьар-тIул алдабтIну, инсан гьах апIури йишв'ина дуфна. Гьаври шулу касдиз, Аллагьдихъан ﷺ вуйи рягъмат-берекет имдровал рякьюра. Заки ибн Дашдемир аз-Зильдигъийиз мялум вуйи аьгъвалатарин, чпин гьулаь саб вахтна имамвал апIури гьахъну Ших имийи, дугъан кьаляхъ Мягъяммадди, хъа гьаму вахтна Аьбдул Семедди имамвал апIура. Дурар аьхю алимарин жергейик кахърадар, хъа гьарсариз Аллагьу Тааьлайи туву илмин аьгъювалар Аллагьу Тааьлайин рякьюь лайиьк вуйиси ишлетмиш гьапIну ва апIиди, иншаАллагь.

Йицимиржиб тухмикан

ибарат дубхънайи гьула

Зилдикк гьул 18 тухмикан ибарат дубхънайиб ву. Думу тухмарикан саб «Кшахар» кIуру тухум ву. Думу тухмиди Шихан кIури аьдатлу нежбер гьахъну, дугъан адаш Арак гьулаз маллавал апIуз гьягъюру ва душваь бина ккебгъру. Гьамусяаьт гьадрарин тухумдиан Арак гьулаь 12 хал-хизан а, дурарикан варитIан яшнан аьхюр Гьашим кIуру кас ву. Шихандиз гьахъну Ражаб кIуру бай, дугъазра - Пирмягъяммад, Пирмягъяммадди гьадагьуру кьор хпир, сарпи хпирикан 1850-пи йисан дугъаз Дашдемир шулу, кьюбпи хпирикан хъасин шулу сарсана бай - Дашдемирин дархи гьардаш. Бай вахтарихъанмина думу чпин дуланажагъ ужуб гьалназ хпан бадали жорбежюр ляхнариин машгъул шулу. Кьордун вахтари думу Зюрдгьарин алимарихъна илимдин аьгъювалар гьадагъуз гьягъюри гьахъну.

Гьурабатдиь даршириз, Ватандин гьадри шулдар

«Адаш хьтрур сар йитим, дада хьтрур - ургур йитим»- кIуру мисалик гьапибси, думу Баку шагъриз гьазанжидиз гьягъюз мажбур гьахъну. Душваьра ляхин адру вахтари илимдин аьгъювалар давам апIури гьахъну. Сакъюд йисари жорбежюр ляхнар апIури дилихну, саб кьадар пулин дакьатар уч гьапIган, ва гьорк чIалра эзбер гьабхьиган, думу Тюрк вилаятдин Истамбул шагъриз гьягъюру. Душваь дугъу миржид йисан жорбежюр Ислам илмарин аьгъювалар гьадагьуру. Илимдихъ юкIв кIваантIан хьипу касдиз Аллагьу Тааьлайи тавфикъ тувру, илмин аьгъювалар ва дидкан чазра ва чалантина халкъариз мянфяаьтра тувру. Тюрк ва Азербайжан вилаятариь дугъу адлу алимар-шейхарихъан берекет гьадабгъуру, чан илмарин аьгъювалар яркъу ва дерин апIуру. 1900-пи йисари багъри Табасарандиз кьаляхъ гьюру. Дупнадаринхъа: «Гьурабатдиь даршириз, Ватандин гьадри шулдар», гьурабатди ужуйи вуш, Ватандиь хъанара ужуйи шул. Ватандиз гьафир думу сикин гьахъундар, сабпи нубатна табасарандин аьхю алимарихъди ва гьацира Дагъустандин вари мягъяларий айидарихъди аьлакьавал албагуру. Дашдемир ибн

Пирмягъяммад дюн'ийин девлетдихъ хьчIарккундар, хъа илмихъ, гьаз гьапиш дугъу кIури гьахъну: «ИлимтIан аьхю хазна адар: думу я гьитIибкIруб дар, я цIи убгруб дар, ясана утIруб дар». Хулаь ккитIирккун дахъуриз илим аьгъю даршул, дюн'я вуйиси гьилицуриз, илим-гьубхуриз аьгъю шул. Дугъаз сикинвал адайи, алимарихъан илимдин аьгъювалар ва берекет гьадабгъури, думу НитIрихъ ва Дирчва мягъяларий шулу Шариабтдин ляхнар-карарий вафалуди иштирак шулу. Табасарандиз гьафири

бализ тамамвалиинди тувуз хьуркундар. Заки-гьяжи ибн Дашдемирин устад Аьбду Семед ву, хъа дугъан устад Ягъ'я ибн Астархан. Заки ибн Дашдемирин Аллагьу Тааьлайи ужуб тамам фагъум, дин-тIяаьтдихъна иштагъвал ва дид'ин машгъулвал ва гьацира маракълувал, варитIан асас Аллагьу Тааьлайи ва Пайгъамбари ﷺ улупнайи рягъюьди гьягъюз кIван дериндиан ккунивал тувну. Дугъан кьалмикан юкьуб кул'инди вуйи китабар ккудучIвна: «Имтигъан»-2 пай, «Деврин асул», «Йиз кIван эрзиман».

чпин гьулаь ва жара гьуларий имамвал апIуру. Совет гьюкум гьафиган, дугъу латин ва урус илмарин аьгъювалар дургьуру, думу Урдихан кIуру директори, гьадтIан хайир ккунди Кьасумрин гьул'инна кьюб вазлиси «геже» курсар урхуз гьаьру. Урдихандиз Совет гьюкуми алимарикан гьапIраш мялум вуди гьабхъну, гьаддиз гьадтIан кIул убхбан бадали гьациб ляхин гьапIну. Алимар кулак апIури йисари, Аллагьу Тааьлайин амриинди думу, латин илим аьгъяди хьпаз лигнун, уьрхюру. Думу гьаьру ляхин апIуз Зирдягъна. Дашдемир дидисну, дустагъ апIуз гьафиган, НКВД-ийн жаллатIариз дугъу латин илимдин дарсар туври рякьюру, гьаци гьаркьган, сарун чIалкъана пуз дархьиди, хъадакнун гьягъюру, гьитру чан апIурайи ляхин давам апIуз. ВаритIан гьаршуди дугъаз удучIвнайир вуди гьахъну гьизгъин коммунист чан дархи гьардаш. Ахирки Пьемшнигъ гьулан жямьяаьтди тIалаб дапIну, Дашдемир ибн Пирмягъяммад чпин гьулаз имамвал апIуз гьахуру.

Заки-гьяжи ибн Дашдемир

1930-пи йисан Дашдемир ибн Пирмягъяммаддиз сар бай шулу, ва дугъ'ин Заки кIуру ччвур иливуру, аьраб чIал'ан таржуба гьапIган, «ужублар апIур» кIуру мяна тувру. Аллагьу Тааьлайи гьадму тувнайи ччвурназ лап лагъикъ вуди дугъан уьмур гьубшуну: думу, жорбежюр мяншатарий лихури, чалантина халкъариз гафарииндири, ляхнарииндири, мал-мутуйихъди гизаф ужувлар гьапIу кас ву. Байвалин йисар дугъан дявдин ва гашун йисар гьахъну, гагара кьаби ва зяиф гьахъну, илмин аьгъювалар

«Нефс ва намус». Думу китабар табасаранлу халкъдиз, Шариабтдикан-Ислам илимдикан аьгъювалар гьадагъуз, асас вуди аьраб чIалниинди урхуз аьгъдру-дариз кьиматлу ва мянфяаьтлу аьгъюваларин хазиана ву. Дугъу чан китабарий Иман-къанажагъдин гьякьикъат, нефс ва фикрин аьгъвалат, гьарсар касдин имтигъандикан, фици Исламдин илим гьясил апIураш, хайирлу ва хайирсуз аьмаларикан, Табасаран гьурулушдикан яркъуди ачмиш апIура. Саб гафниинди, дугъан яратмишарихъди таниш гьахьидари чпиз тамам илмин аьгъюваларикан мянфяаьт гьадабгъиди. Заки-гьяжи ибн Дашдемирин бай Ша-рафудин абайин рякьюьди гьягъюри, Мягъячгъала шагърин Теологияйин ва варихалкъарин аьлакьйирин институтдиь, Ислам университетдиь мялимди, «Ас-салам» газетдин корректорди ва гьацира Урусатдин Илмарин Академияйин Дагъустандин филиалин чIалар ахтармиш апIури институтдиь илимдин гьуллугъчиди лихура. Хъа Мугъяммад кIуру кьорпи бай филологияйин илмарин кандидат вуди, Дербент шагърий вуздиь мялимди ва факультетдин деканди лихура. Гьаму-сааьт думу «Литературайиь Исламдин мотивар» темайиан докторвалин диссертация бикIбиин машгъулди а. Гьит Аллагьу Тааьлайи дурариз чпин апIурайи мянфяаьтлу ляхнарий хьуркьувалар туври.

Мялумат тувур:

Заки-гьяжи ибн Дашдемир аз-Зильдигъи ГьибикIур УртIларин Ханмягъяммаддин бай АьбдулмутIалиб-гьяжи Гьязрятиаьлиев

Аллагъди ﷺ ухъу ризкъ адарди гъитурдар

Гъятимуть Асам кѳуру касдихъан риваят дурна. Думу Аллагъдихъан ﷺ гизаф гучѳ айи кас вуди гъахъну, ва дугъан гъяждиз гъягъюз гизаф юкѳв хъади шулу, амма дина гъягъюз къувват адайи.

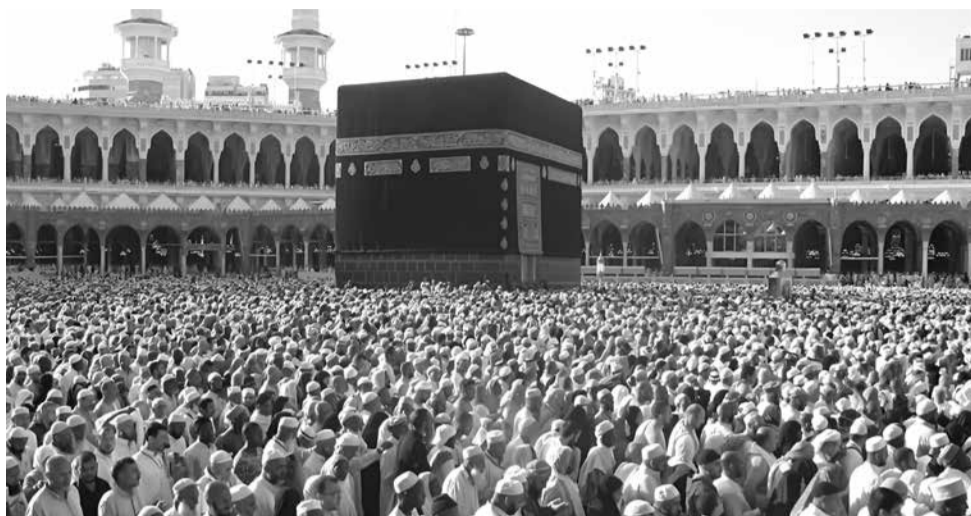
Рашид Аьлимуратов
Дагъ. Огни шагърин
имамдин заместитель

Саб ражари гъягъдин вахтна мугъан бицѳи шураз адаш ишури рякъюру. Риш бицѳир вушра, Аллагъдихъан ﷺ гучѳрур вуйи. Шуру гагайиз кѳуру: «Я гага, гъаз ишурава?». «Гъягъдин вахт улубкъна, йиз риш», - жаваб туву адаши. Шуру кѳуру: «Хъа гъягъдиз гъаз гъягъюрдарва?» «Дина гъягъюз дакъатар адариз, йиз риш», - жаваб туву адаши. Шуру кѳуру: «Аллагъди ﷺ тувди увуз». «Хъа учвуз, хизандиз ризкъ?» Шуру жаваб тувру: «Аллагъди ﷺ учузра тувди». Адашди шураз, гъарах, гъаци яв дадайиз йип, кѳуру. Бицѳи риш душну, чан дадайиз, гъардшиз ва чучуз, ризкъ туврур Аллагъ ﷺ ву, гагайиз гъягъдиз гъягъюз гъитай, кѳуру. Дурарира, гъарах гъягъдиз, учуз ризкъ Аллагъди ﷺ тувди, кѳуру. Гъамци му кас гъягъдиз рякъюъ учѳру, хулаъ шубуд йигъандин нафакъа гъибтну. Рякъюъ гъягъру вахтнара му касдихъ каравандихъди сатиди гъягъюз къимат хъади шулар. Гъаци му кас, учъ рякълан уддудугъан бадали, каравандин къялахъди гъягъюру. Рякъюъ гъягъюрарган каравандин кѳулиъ айириз аькъраби къацѳ апѳуру. Му аьхюри, Къур'ан урхуз аьгъюр фужкѳа айин, думу дубхну йиз къацѳ гъапѳу йишв ужу апѳуз, кѳури гъерхру.

Мурари Гъятимуть Асамдиз дих апѳуру. Мугъу аятар дурхну, каравандин аьхюр ижи апѳалан къялахъ, аьхюри мугъаз кѳуру: «Яв рякъюн къюби терефаринра къимат уз'ина бисурза». Гъятимди кѳуру: «Я Аллагъ ﷺ, Уву Яв узухъинди вуйи рягъмат улупунва, йиз хизандихъна вуйи Яв рагъматра улуп».

Ризкъ туврур Аллагъ ﷺ ву

Гъамци му шубуд йигъра уддучѳуру, хизандиъ ризкъ хъгѳабцѳуру. Сабпи йигъан, ипѳруб хъгѳабцѳубси, вари хизан бицѳи шурахъна элегури гъюру: «Уву тахсиркар вува, уву дупну, учу рази гъашнийча адаш гъягъдиз гъауз, гъамус ухъу гъапѳу, ухъуз ризкъ шли тувру?» Бицѳи риш, чазра гашди ашра, аьлхъюз хъюгъру. Мици гъяркъган, хулаъ айидари хъана зарбди кѳуру: «Учуз гашди ачуз, уву фтиин аьлхъюрава?». Бицѳину шуру кѳуру: «Я йиз дада, я гъардаш, я чи, ризкъ туврур ихъ адаш вуйин, дарш Аллагъ ﷺ?». Дадаи цѳиб хъял кадиси, ризкъ туврур Аллагъ ﷺ ву, кѳуру. Шуру кѳуру: «Ризкъ гъазанмиш апѳрур гъушну, хъа ризкъ туврур ими, яни Аллагъ ﷺ». Гъаму вахтна мурарин ракънарлик шли-вуш кучру. «Ракънарлик кучрайир фуж ву?», - гъерхру мурари. Ракънарликъан сес шулу: «Амируль муьмининди учвхъан убхъуз шид ча кѳура». Халиф сафариан гъюрайир гъахъну, сафаритъ гъагъишнара алахъну, мурарин шид ккудубкѳнади шулу, гъаддиз халифди гъаму ракънарлик кучну, шид ча йипай, гъапну. Дадаи гажин штухъри абѳуз хъюгъру, ва чав-чақди кѳуру: «Субгъан-Аллагъ, шубуд йигъкъана гъубшундар ич ризкъ адарди, амируль муьмининди учвхъан шид ккун апѳура». Халифди шид

убхъруган, дугъаз муганаз дархъибсиб меьлишин гъабхъи. «Му хулар шлиндар ву?», - гъерху халифди. «Гъятимдин», - жаваб туву мугъаз. Халифди кѳуру: «Дих апѳинай дугъаз, чан штухъан пешкеш тувза». Халифдиз думу хулаъ адар, гъягъдиз душна, кѳури, хабар туву. Му вахтна халифди чан юкъан идибѳнаи чѳул алдабгъуру, му чѳула гъаржюрейин багъаллу мутмиер кайиб вуйи, ва кѳуру: «Фуну касдин узухъна гъюрмат аш, гъит дурари чпин чѳулар гъядягъри». Халифдин му гафар гъеерхъу вари везирари, кюмекчѳири, алверчѳири чпин чѳулар гъядягъюру ва му хизандиз тувру. Сар алверчѳийи, халифдихъна гъюрмат уьбхюри, гъаму вари чѳулар му хизандихъан къялахъ масу гъадагъуру ва мурарин хал гъизилихъди абѳуру. Дугъу халифдин ва имбударин чпин чѳулар къялахъ тувру. Магъа гъамци му хизандиз чпин ахир гъяйизкъан хулаъ ризкъ шулу. Вари хизан рази шулу, ва

чпиз ипѳуз ужуб гъадабгъуру. Гъаму вахтна вари хизан разиди айиган, бицѳуну риш ишуз хъюгъру. Дада мугъан багахъна дурну кѳуру: «Аьжаиб ляхин ву, я йиз риш, хизандиз гашди учу вари ишруган, иву аьлхъюрайва, гъамус вари разиди айиган, уву ишурава». Шуру кѳуру: «Я дада, гъаму халиф Аллагъди ﷺ халкъ гъапѳуру ву, хлиъ мугъан я чаз мянфаят, я зарар адар. Гъаму кас саб ражари чан рягъматдинди ухъухъинди гъилигну кѳури, ухъу ихъ ахир гъяйизкъан девлетлу гъахъунхъа. Хъа фици хъибди ихъ гъял, эгер Аллагъ ﷺ саб ражари Чан рягъматдинди ухъухъинди гъилигъиш?».

Лигайчва, гъюрматлу мусурман гъардшар ва чѳир, гъаму шуран Аллагъу Тааблайихъ хъугъивал фицѳиб вуш, хъа ихъ фицѳиб вуш. Саспидар, йигъ-йишв дарпиди, дон'яйин машгъул шулу, дурариз Аллагъ ﷺ фуж вуш, Пайгъамбар ﷺ фуж вуш, аьгъдар.

Дишагълийирихъан Пайгъамбарин ﷺ улариан нивгъар гъушну

Саб ражари Аьли асгъабна дугъан хпир Пайгъамбарин ﷺ риш Фатѳима Пайгъамбаринин ﷺ улукъуз гъягъюру. Хулазди учѳвган, дурариз Пайгъамбар ﷺ жилин ишури дусну рякъюру. Мициб гъял гъябкъган, Фатѳимайи, гъаз уву мици яманди пашманди вува, кѳури гъерхру. Фу сеbeb дубхъну Яв улариан нивгъар гъягъюра?

Хадижат Эседуллаева

Пайгъамбари ﷺ жаваб тувру: «Узу миъраждиз гъушган, Аллагъу Тааблайи 18 жюре дишагълийир 18 жюре аьзаб гъадабгърудар улупунуз ва думу дишагълийир йиз умматдин хъиди, ари гъадрихъан ишураза». Фатѳимайи гъерхру: «Я Аллагъди ﷺ Гъаънайир ﷺ, дурар фу жюре дишагълийир ву, дурарикан учуз хабар тувва?» Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Ууз чпин мелзарихъди, мухрарихъан, ликарихъан ккерхнайи дишагълийир гъяркъюнзуз. Ва гъацира айи гъацдар, ликар унтѳакинди китѳнаидар ва гъаци имиди дурарихъна битѳар, аькърабар гъаъру, дурарин жандак ипѳуз. Гъяркъюнзуз гъацдар дишагълийир, дурари чиб-чпин йикк ипѳуйи, чпин жандилан цѳин урцру дапѳнаи убрушварихъди йикк алдабѳрудар. Аллагъу Тааблайи маш кѳуру дапѳнаидар улупунуз ва чав чан кѳулин маъ ипѳрур. Гъяркъюнзуз гафар апѳуз даршлудар, кар духънайидар, дрябкърудар, гъяркъюнзуз кѳул слин кѳулиз илтѳикѳнаидар, хъа жандак -

даждин жандкиз, ва дугъаз жюрбежюр аьзабар туврайи, жанар курѳларин жанариз ухшар вуйи дишагълийир гъяркъюнзуз, ва гъацира кушарихъан ккерхнайидарра айи». Му ляхнарликан гъеобхъган Фатѳимайи: «Я Аллагъди ﷺ Гъаънайир ﷺ, гъаз Аллагъу Тааблайи дурариз дициб аьзаб тувну?» - кѳури гъерху. Пайгъамбари ﷺ жаваб туву: «Я Фатѳима, эгер кушарихъан ккерхнайидарикан кѳуруш, дурар чпин кушар жара жили ксариз улупури лицрудар вуйи». Ари лигайчва, гъюрматлу мусурмар, гъийин йигъан гъамци даринхъа?! Шубар, дишагълий-

ир, сумчриз гъягъруган, прическа апѳуз салонариз гъягъюру, туври пул, хъа жара жилариз улупури лицру. Жилири хпириз гъягъдиз уддучѳруган ягълухъ алабхъ, яв кушар жара жилариз муулупан гъапиган, ваъ узуз ягълухъ алабхъуз ккундаруз, кѳуру. Мицдар дишагълийириин узу мюгъгал вуза. Суал: Жарариз яв кушар улупну гъаз вуяв? Фу бадали улупуз ккундувуз?

Мелз ужуб дарш, диди вари ужудар ляхнар барбатѳ апѳуру
«Эгер мелзнахъан ккерхнайидарикан кѳуруш, думу дишагълийири чпин

мелзнийн алиб фу вушра ужуб-харжиб дарпиди кѳуйи ва чпин мелзарихъди багахъ хъайидариз зарар тувуйи». Хпир фицѳир гъахъишра, эгер дугъу чан мелзнийнди чан жилириз зарар тувруш, Аллагъу Тааблайи дугъан мелз 70 хъуршлин къадар ярхи апѳуру. Уву фукъан ужудар ляхнар гъапѳишра, эгер мелз ужуб дарш, диди яв вари ужудар ляхнар барбатѳ апѳуру. Эгер уву жилириз, уву узуз фу уж'вал гъапѳунва, фу гъабхунва, кѳури, ясана люкънар апѳури гъахъиш, вари уву гъапѳу ужудар ляхнар дургру. Фикир апѳин ахиратдикан! Эгер уву магъа гъуншдин хпир чаз ккунганиси яшамеш шула, дугъаз жилири тѳублан пешкеш гъапѳну, дугъан девлет а, кѳури душиш, хулаъ гъярхъивалар артухъ шул. Гъаци вуйиган дицдар фикрар кѳулиз гъюз гъитну ккундар, хъа гъафиган, ахиратдикан, накъвдин аьзабакан фикр апѳин.

«Мухрарихъан ккерхнайидарикан улхуруш, дурар жарарин бицѳидариз жилирин ихтияр дарди никк тувдар ву». Хъа лигайчва ихъ больницѳириъ фици шулуш, велед бабкан гъахъи садпи йигъари, шли-вуш тумунурин никк хътар кѳури, дугъан веледдиз чан никк тувру, ва мицдар дюшюшар артухъ шула. Эгер уву жарарин веледдиз 5 ражари никк туввиш, думу яв никкдихъди вуйи велед шулу. Хъасин мумкин ву гъадму уву никк тувур яв бализ швушвди къисмат хъуз ва гъж.

Ари гъацдар дюшюшар дархъбан бадали, жилирихъан ихтияр гъадабгъну ккунду. ►► 7

– Эгер жилири чан хпириз саб-швнуб ражари, узуз уву ккундариз, гъарах яв абйир-бабарин хулаз, гъапиш, дурарин никягъ батил шулин?

– Эгер жилири думу гафар чан хпириз, тлалакъ тувуз клури, ният ади гъапида вуш, дурарин никягъ батил шулу. Хъа тлалакъ ктарди жара ният ади гъапну клури, никягъ батил шулдар.

– Чан жилирихъди никягъ айи хпириз жара жилирихъди никягъ аплуз хай шулин?

– Дишагълийиз учв сар касдиз швуваз гъушган, гъадму касди чаз тлалакъ тутрувдикъан гагъди, жара касдиз гъягъюз, яни жарарихъди никягъ аплуз гъарам ву. Тлалакъ тувбалан къяляхъра 3 вазлин муддатнаъ жара касдиз швуваз гъягъюз хай шулдар. Хъа эгер жилир кечмиш гъахъиш, хпир 4 вазна 10 йигъандин муддатнаъ жарариз швуваз гъягъюрдар, гъарам ву.

– Гъудган гъибтбан фициб гунагъ а?

– Гъудган гъибтуб варитан ахю гунгъарикан ву. Думу Гъиямат йигъан аъзаб тувбан асас сеbeb хъибди. Муъмин касдин думу варитан ахю сеbeb хъувализ лигну, Аллагу Тааълайи думу ужудар ляхнарин варитан клули дивна. Хъа гъудган дарапуб гунагъкарин ва мунафикъарин варитан члуру гунагъ ву. Гирами Къур'андиъ дупна (мяна): «Дурари женнетдин багъариб гунагъ-кранихъан гъерхди: «Фти учву жегъеннедин цигъна хъаъну?». Дурари жаваб тувди: «Учу гъудган аплурдайча...» (аль-Мудассир, 40-41-пи аят). Мусурмнар, гъудган гъибтуб ахю гунагъ ву. Аллагу Тааълайи ихъ гъудгнар къабул апбалан ихъ ахират асиллу ву. Гъаци вуйиган му дюшюшдиз асас фикир тув.

– Хизри пайгъамбар чивиди ими, клуру гафар гъякълудар вуйин?

– Адлу алим Ибну Гъяжар Гъайтамийихъан му суал гъерхган, дугъу гъамциб жаваб тувну: «Гъякълу ву, дурар къюрдра, яни Хизри ва Ильяс пайгъамбар ву ва чивиди ими. Дурар къюрдра жилариин чивиди ими, Идрис ва Иса пайгъамбар фици завариб чивиди имиш».

– Витру-гъудган фу вахтна дапну ккунду?

– Витру-гъудган Пайгъамбарин ﷺ ижми суннатарикан ву. Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Витру-гъудган гъарсар мусурман касдин гъякъ ву» (Абу Давуд, имам аль-Гъяким). Му гъядисдиъ «гъякъ» клуру гафназ жорбежор мяна тувра: имам Шафийийин мазгъабдинди, витру-гъудган ижми суннатарикан ву, имам Абу-Гъянифийин мазгъабдинди – важиб. Витру-гъудган аплу вахт хъитирхбандин гъудгнихъан ккебгъру ва гъириндин экбер урхайизкъан гъубзру.

– Экбер урхбалан къяляхъ фукъан вахтналан гъудган аплуз хай шулу?

– Гъудган аплуб ужу ву экбер дапну ккудубкбалан къяляхъ гъудгнин улихъ вуйи суннатар тамам дапну къамат апбалан къяляхъ. Мистариъ экбер апбалан къяляхъ дишлади къамат аплурдар, гъаз гъапиш мистаз гъюрудариз ккилигуру.

– 40 йигъар ккудушайиз бабкан духънайи велед хул'ан адагъуз хай шулдар клури гъебхъунуз?

– 40 йигъар ккудушайиз бабкан духънайи велед хул'ан адагъуз хай шулдар клуру гафар Исламдиъ айидар дар. Амма бабкан духънайи велед сабни вахтари зяифди шулу ва гъаци вуйиган думу кючейиз ва жара йишварихъна зяифди имиди ададагъуб ужу ву.

– Жилири жара дишагълийихъди зина аплураш, хпирин гъудгнар из манигъ'вал шулин?

– Хпирин гъудгнар из манигъ'вал шулдар, амма жилири чав аплурайи гунагънан ахир фициб шулуш, фикир дапну ккунду. Фикир аплури, гъадму гунагъ аплурайи вахтна, учв кечмиш гъахъиш фици шулуш? Тубара дарапди, гунагъ аплурайи вахтна кечмиш гъахъиш, думу касдиз Ахиратдиъ гизаф читинди шул.

Гъюрматлу ватанагълийир!

Дагъ. Огни шагърин клулин мистаъ диндин суалариз жаваб тувру отдел ачмиш дапна. Эгер ичв диндикан суалар, шаклу, гъаври адру, ясана мистахъди алакъалу вуйи суалар аш, зенг аплинай: +79640007468, ясана +79894476468

Учура, ич терефнаан, учухъна илтликлу гъарсар касдин суалназ диндиъ улупнайганси жаваб тувуз чалишмиш хъидича, иншаАллагъ

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир!

Нагагъ учвуз ихъ мусурман диндихъди алакъалу вуйи месэлирикан гъаври адруб гъерхуз ккундуш, ясана «Ассалам» редакцияйиз вуйи суал аш, зенг аплинай: 8-960-411-19-53, ясана 51-85-22. Учхъан шлубдин, иншаАллагъ, учу кюмек апидича ва ичв гъулулгъар тамам аплуз чалишмиш хъидича.

– Жара диндиъ айидарикан сар шликла чаз тубетейка бахиш апин гъапиш, дугъаз думу пешкешди тувуз хай шулин?

– Жара диндиъ айи ксариз тубетейка пешкешди тувуз гъадагъа дапнадар, эгер дурари думу Исламдик къялхъюз, ясана жара гъациб ужуб дару ният ади ишлетмиш аплурдарш.

– Узуз гъебхъубдинди, жорбежор салаватар а. Варитан рягътиб, аъдати салават биклайчва.

– Ав, дугъриданна жорбежор салаватар а, хъа ухъуз варидариз аъгъюб, мелзнийн алиб гъаму ву: «Аллагъумма салли аъла саййидина Мугъяммадин ва аъла али саййидина Мугъяммадин васаллим».

– Дишагълийин гардан, ясана шархъликк йишв ачмишди гъахъиш, гъудган кам шулин?

– Суалнаъ улупнайи йишвар дишагълийин гъудган аплу вахтна ачмишди гъахъиш, гъудган батил шулу.

– Эгер жилирна хпир жара гъахъиш, Шариатдинди веледар шлихъди гъузру?

– 7 йис хъайизкъан хпириз веледар чахъ гъитуз ихтияр а, хъа 7 йисхъанмина веледариз, чпиз шлихъди хъуз ккундуш, ктабгъуз мумкинвал тувру.

– Эгер Альгъям гъалатлар кади урхуруш, гъудган батил шулин?

– Альгъям гъалатлар кади урхуруш, гъудган батил шулу, амма гъалатлар ка клури, гъудган дарапди гъитуз ихъ Шариатди ихтияр туврадар. Гъаци вуйиган, гъудган апинай ва жвуван Альгъям гъалатлар ктарди урхуз чалишмиш йихъай.

– Гъяждиз гъушган дишагълийин жара жилирихъди никгъар аплури? Гъяждиъ дишагъли сарна-сарди духъну ккундар, гъаци вуйиган дугъан жарарихъди никягъ аплуру, клури гъебхъунуз.

– Думу гафар гъякълудар дар. Гъяждиз гъушну клури, жара жилирихъди никягъ аплурдар. Эгер дишагъли жилирихъ хъайир вуш, дугъхъан сарун, чан жилири чаз тлалакъ тутрувдикъан гагъди, сарихъдира никягъ аплуз шулдар ва думу жарарихъан швуваз тувузра шулдар. Хъа увуз гъебхъу гафар диндиъ айидар дар.

Рузнама

Март

Йигъ	Гъиринд. Ас-Субгъ.	Ригъ гъудуб.	Лисундин Аз-зугър	Гъаркван. Аль-аьср	Лавлан. Аль-Магъриб	Хъитирхъ. Аль-Гъинаъ
1	5:47	7:22	13:01	16:06	18:40	20:05
2	5:46	7:21	13:01	16:07	18:41	20:06
4	5:43	7:18	13:01	16:09	18:44	20:09
6	5:39	7:14	13:00	16:10	18:46	20:11
8	5:36	7:11	13:00	16:12	18:49	20:13
10	5:32	7:07	12:59	16:13	18:52	20:16
12	5:29	7:06	12:59	16:15	18:54	20:18
14	5:24	7:00	12:58	16:16	18:56	20:21
16	5:21	6:57	12:58	16:18	18:59	20:24
18	5:18	6:53	12:57	16:19	19:01	20:26
20	5:15	6:50	12:57	16:21	19:03	20:29
22	5:11	6:46	12:56	16:22	19:03	20:31
24	5:07	6:43	12:55	16:22	19:08	20:33
26	5:03	6:39	12:55	16:24	19:11	20:36
28	4:59	6:36	12:54	16:25	19:13	20:38
30	4:54	6:32	12:53	16:25	19:15	20:40